

munca noastră viitoare, stimulindu-ne să acordăm o atenție mai aplicată expresivității corporale în sistemul nostru de învățămînt artistic."

Formarea profesională, perfecționarea mijloacelor de expresie preocupă pretutindeni cu consecvență teoreticienii și practicienii scenelor din lumea întreagă. Confruntarea școlii noastre cu alte metode pedagogice în problemele improvizăției se arată bogată în concluzii. Arta actorului nu se poate bizui numai pe vocație, talent și inspirație. Ea pretinde studiu, o înaintată concepție despre profesiune, un punct de vedere cult, care fertilizează reflectarea universului spiritual al omului contemporan în teatrul nostru. Improvizăția a apărut astfel ca o știință cu legi proprii, pentru descifrarea și aplicarea cărora este necesară cunoașterea desăvîrșită a unor mijloace complexe de expresivitate psihică și fizică.

Discuțiile au clarificat importanța acestei discipline în formarea elevului-actor, rolul ei în conturarea și desăvîrșirea creației scenice. Un singur drum creator complex leagă cele două etape și cele două aspecte sub care studiem improvizăția : formarea actorului și creația sa.

Sfîrșitul acestei consfătuiri e sinonim cu desfășurarea mai departe a unei munci aprofundate, creatoare, de înaltă calificare profesională, în vederea unei multilaterale și armonioase dezvoltări a interpreților noștri. Aceasta este cea mai importantă concluzie pe care o desprindem după cele câteva zile saturate de învățăminte teoretice și concluzii practice ale întîlnirii oamenilor de teatru, veniți la București, la invitația Centrului național român, din toate colțurile lumii.

Mira Iosif

...ȘI DESPRE TEATRUL ROMÎNESC

Participanții la Reuniunea internațională a I.T.I. au avut prilejul să cunoască unele spectacole, în măsura în care titlurile, afișele și programările teatrelor bucureștene o permiteau în intervalul dintre 7 și 13 aprilie. Spicuum unele impresii :

Rosamond Gilder

„Am fost profund impresionată de calitatea teatrului românesc și de repertoriul său. Mă bucur că în teatrele dv. sînt zilnic reprezentate piese aparținînd

OASPEȚI STRĂINI VĂZUȚI DE SILVAN

Arvi Kivimaa (Finlanda)

Ruggiero Jacobbi (Italia)

James de B. Domville (Canada)

celor mai diferite epoci, celor mai diferite culturi. Ca orice om de teatru, mă bucur să constat că Shakespeare și Schiller, Brecht și Ionescu, precum și alți scriitori din toate țările de unde venim, își au un loc în teatrul dv.“

Michel Saint-Denis

„Teatrul în România — o părere doar, căci am văzut prea puține spectacole. Am fost însă frapat de marele talent al actorilor români de a-și exterioriza trăirile, de a se exprima, ca și de bucuria cu care joacă ei. Ca în toate țările care au o puternică tradiție, am observat și la dv. tendința spre nou, spre căutare, ivită în cadrul tradiției ce a devenit oarecum convențională. Noul se face simțit cu putere în spectacolul *Rinocerii*. Și, fiindcă a venit vorba, voi spune în trecut (pentru că tema simpozionului nostru a fost improvizatia) că jocul lui Radu Beligan este un exemplu de improvizatie actoricească. În *Scrisoarea pierdută* de I. L. Caragiale am remarcat talentul interpreților, dar am observat totodată cițiva actori comici care uzează de mijloace teatrale inechite. Chiar în *Umbra*, actorii virstnici distonau, din punct de vedere al stilului, cu cei tineri.

Plecând din România ducem cu noi întreaga noastră admirație pentru țara dumneavoastră, pentru tot ce ați realizat aici, ca și stima față de actorii și studenții-actori români.“

V. O. Toporkov

„Teatrul dv. este un minunat teatru de actori. Intotdeauna am apreciat talentul original al interpreților români. *Moartea unui artist* de Horia Lovinescu mi-a părut o piesă cu o problematică deosebit de interesantă, tratată inedit și atingând zone mai profunde ale problemelor creației și actualității. Regia mi s-a părut foarte expresiv scenică, atît prin concepția generală a întregului spectacol, cît și în privința muncii cu actorii. În acest ansamblu actoricesc, de o înaltă măiestrie, cred că s-a integrat bine tinăra debutantă Ilinca Tomoroveanu, un real talent sensibil.

Pe scena Teatrului „C. I. Nottara“ am văzut *Unchiul Vania*. George Constantin este un bun tălmăcitor al acestui personaj. El arată în scenă o profunzime creatoare. Nu același lucru pot spune despre interpretul lui Astrov.“

Arvi Kivimaa

„Am văzut *Rinocerii*, care m-a entuziasmat cum arareori pînă acum m-a entuziasmat vreun spectacol. Jocul lui Radu Beligan este foarte modern, foarte profund și inteligent. Cred că el a realizat una din cele mai bune interpretări ale lui Bérenger din lume.

Vă mulțumim de asemenea pentru uimitoarea dumneavoastră ospitalitate. Doresc să felicit pe organizatorii acestei întîlniri, pe care o consider o mare reușită, de un real folos pentru viața teatrală internațională.“

James de B. Domville (Canada)

„M-a interesat mult teatrul în România și aș vrea să-l pot cunoaște mai bine, nu numai în timpul unei întruniri internaționale. Aș vrea să mă întorc, ca să am posibilitatea practică de a vedea spectacole și a-i cunoaște pe creatorii lor. Am văzut *Umbra*, *Rinocerii*, *Scrisoarea pierdută* și *Cum vă place*. Spectacolul *Rinocerii* m-a atras pentru mai multe motive: primul, pentru că era foarte bine interpretat; al doilea, este foarte interesant să-l vezi pe Ionescu jucat de români, și mai ales să asisti la primul său spectacol în România. Aș vrea însă să mă întorc peste un timp și să-l revăd, ca să-mi dau seama care este reacția critică a publicului față de «rinoceri».“

Jan Copecky (R. S. Cehoslovacă)

„M-a bucurat să întilnesc pe o scenă românească *Dracul uitat* de Jan Dřda. Spectacolul este excelent, fermecător, și excesul de fantezie al regizorului nu contrazice spiritul textului. M-au impresionat spectacolul *Cum vă place* și gândirea metaforică a lui Liviu Ciulei. Deosebit de interesantă mi s-a părut aici osmoza între reconstituirea aparent istorică și interpretarea contemporană a poeziei lui Shakespeare. Găsesc *Rinocerii* unul din cele mai bune spectacole din lume cu această piesă. Spre deosebire de spectacolul cu Jean-Louis Barault, unde în primul rînd se remarcă unii actori, aici te impresionează spectacolul în întregime, pe toate coordonatele lui : ritmul este remarcabil și profund ionescian. Decorul — extraordinar.“

William Gaskill (Anglia)

„Am fost foarte impresionat de *Rinocerii*. Cunoșteam bine piesa, o văzusem cu Laurence Olivier în rolul principal, și rămăsesem cu impresia că e lungă. M-am mirat că la Teatrul de Comedie, deși jucat într-o limbă străină mie, spectacolul nu mi-a părut lung, și am apreciat fidelitatea interpreților față de text. M-a cucerit publicul, care reacționa viu, ca și jocul lui Radu Beligan. Căci Laurence Olivier nu a fost nici pe departe atît de bine ca Beligan în acest rol.“

René Hainaux (Belgia)

„Într-o sală mică din București, am văzut un spectacol «de cameră» — *Casa cu două intrări* de Calderon de la Barca. Am apreciat costumele, fantezia și fidelitatea lor stilistică. Pe scena Teatrului Național, *Maria Stuart* este un spectacol de prestigiu și ținută. Poate nu foarte romantic și schillerian în accepția exegeților poetului german. Teatral (în cel mai bun sens al cuvîntului) și captivant este jocul Dinei Cocea, care compune o Elisabetă de neuitat. Un stil cu totul deosebit au spectacolele Teatrului de Comedie. Ele se pot prezenta oriunde în lume, datorită înalței lor ținute profesionale și jocului modern al interpreților. Mă aliez și eu entuziasmului general trăit de toți prietenii mei față de *Rinocerii*. Cred că Beligan descoperă esența umană a personajului, pînă în cele mai profunde straturi psihologice ale ei, redînd-o cu o simplitate desăvîrșită. *Umbra* este un spectacol cu o regie impresionantă. Arta și tehnica se împletesc desăvîrșit. Tinărul actor Gh. Dinică este o revelație.“